

वा० रा०

॥७४॥

द्वैमात्रः ॥ राममात्रपेक्षया द्वितीया माता द्विमाता ॥ तस्याऽपत्यमित्यर्थः ॥ भिन्नोदरभ्रातेत्यर्थः ॥ वैमात्रइतिपाठांतरं ॥ २२ ॥ २३ ॥ अस्माभिः सुग्रीवमंत्रिभिरित्यर्थः ॥ उक्तमेवविस्तरेणाह ॥ त्वामेवेति ॥ २४ ॥ मृगपतिं शाखामृगपतिं सुग्रीवं पूर्वजेन वालिना अवरोपितं राज्याद्धंशितं ॥ २५ ॥ २६ ॥ परिचर्यामहे तद्दृश्यनावार्षीं परिचरामइत्य

सु० कां०

भ्राताचास्यचद्वैमात्रः सौमित्रिरमितप्रभः ॥ अनुरागेण रूपेण गुणैश्चापितयाविधः ॥ २२ ॥ ससुवर्णच्छविः श्रीमान् रामः श्यामो महायशः ॥ तावुभौ नरशार्दूलौ त्वदर्शनकृतोत्सवौ ॥ २३ ॥ विचिन्वंतौ महीं कृत्स्नामस्माभिः सह संगतौ ॥ त्वामेव मार्गमाणौ तौ विचरंतौ वसुंधरां ॥ २४ ॥ ददर्शतु मृगपतिं पूर्वजेनावरोपितं ॥ ऋष्यमूकस्य मूले तु बहुपादपसंकुले ॥ २५ ॥ भ्रातुर्भयार्तमासीनं सुग्रीवं प्रियदर्शनम् ॥ वयंच हरिराजं तं सुग्रीवं सत्यसंगरं ॥ २६ ॥ परिचर्यामहे राज्यात् पूर्वजेनावरोपितं ॥ ततस्तौ चीरवसनौ धनुः प्रवरपाणिनौ ॥ २७ ॥ सतौ दृष्ट्वानरव्याघ्रौ धन्विनौ वानरर्षभः ॥ २८ ॥ अभिपुतो गिरेस्तस्य शिखरं भयमोहितः ॥ ततः स शिखरे तस्मिन्वानरेंद्रो व्यवस्थितः ॥ २९ ॥ तयोः समीपं मामेव प्रेषयामास सत्वरं ॥ तावहं पुरुषव्याघ्रौ सुग्रीववचनात्प्रभू ॥ ३० ॥ रूपलक्षणसंपन्नौ कृतांजलिरुपस्थितः ॥ तौ परिज्ञाततत्त्वार्थौ मया प्रीतिसमन्वितौ ॥ ३१ ॥ पृष्ठमारोप्य तं देशं प्रापितौ पुरुषर्षभौ ॥ निवेदितौ च तत्त्वेन सुग्रीवाय महात्मने ॥ ३२ ॥ तयोरन्योन्यसंभाषाद्दृशंप्रीतिरजायत ॥ तत्र तौ कीर्तिसंपन्नौ हरीश्वरनरेश्वरौ ॥ ३३ ॥ परस्परकृताश्वासौ कथया पूर्ववृत्तया ॥ तंततः सांत्वयामास सुग्रीवं लक्ष्मणाग्रजः ॥ ३४ ॥

र्थः ॥ अवरोपितं राज्येन हीनं कृतं ॥ पाणिनौ पाणी इति यावत् ॥ २७ ॥ २८ ॥ अभिपुतः उत्पुत्यारूढः ॥ २९ ॥ ३० ॥ मया परिज्ञाततत्त्वार्थौ मया विज्ञाताशेषवृत्तांतौ विज्ञापिताशेषवृत्तांतौ च ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ पूर्ववृत्तया स्वीयस्वीयवृत्तांतगोचरया ॥ ३४ ॥

॥७४॥